

trusler mod institutionen, hvor der er alvorlige overfald de indsatte imellem eller over for personalet, hvor der er mistanke om tilstedeværelse af skydevåben eller lignende i institutionen, og hvor den dermed forbundne risiko for indsatte eller personalet gør det nødvendigt midlertidigt at begrænse eller ophæve fællesskabet. Bestemmelsen vil ifølge bemærkningerne ligeledes kunne anvendes, hvor der er oprør, optræk til oprør eller en generelt truende stemning blandt de indsatte i institutionen eller dele af denne.

Der er således tale om, at bestemmelsen udelukkende vil kunne bringes i anvendelse, når helt ekstraordinære ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, ligesom foranstaltningen efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven ikke må have et omfang eller en udstrækning, der er mere vidtgående, end de ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn nødvendiggør.

Hertil kommer, at institutionen efter den foreslåede bestemmelse i § 33 a, stk. 5, i straffuldbyrdelsesloven så hurtigt som muligt skal underrette Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, om en afgørelse om midlertidig ophævelse eller begrænsning af fællesskabet i institutionen. Institutionen skal desuden dagligt underrette direktoratet, så længe en sådan afgørelse opretholdes helt eller delvis.

Anvendelsen af bestemmelsen er således undergivet en meget tæt kontrol fra de centrale myndigheder, ligesom der vil være mulighed for at klage over en afgørelse om midlertidig ophævelse eller begrænsning af fællesskabet til Folketingets Ombudsmand, hvor den pågældende således kan få en uafhængig klagesagsvurdering. Folketingets Ombudsmand vil desuden kunne tage sagen op af egen drift. Det vil endvidere være muligt at søge sagen indbragt for domstolene efter grundlovens § 63.

Mensyn til spørgsmålet om aktindsigt og begrundelse bemærkes, at Justitsministeriet i be-

svarelsen af spørgsmål nr. 3 af 29. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget har redegjort for de gældende regler i forvaltningsloven om begrundelsespligt m.v. i sager om straffuldbyrdelse. Bestemmelserne i forvaltningslovens § 9, stk. 3, og § 24, stk. 3, 1. pkt., blev indført ved lov nr. 382 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forvaltningsloven (Fangeflugt og begrænsning i indsattes adgang til aktindsigt m.v.). Lovændringen byggede på en udtalelse, som Straffelovrådet afgav i 1996 om aktindsigt i sager om straffuldbyrdelse.

Som anført i besvarelsen er det Justitsministeriets opfattelse, at retten til aktindsigt og begrundelse er væsentlige forvaltningsretlige partsrettigheder, der har til formål at medvirke til, at den person, som en forvaltningsmyndigheds afgørelse er rettet til, kan varetage sine interesser. Derfor bør en indskrænkning i disse rettigheders anvendelsesområde kun komme på tale, når der foreligger særlige grunde.

Justitsministeriet vil fremhæve, at de gældende regler om begrundelse m.v. modvirker, at indsatte nærer en sådan frygt for represalier fra medindsatte, at de viger tilbage for at afgive belastende oplysninger om en medindsat, der vil kunne indgå i grundlaget for en sag om f.eks. overførsel. Endvidere finder Justitsministeriet, at de hensyn, der begrunder de gældende særlige begrænsninger i adgangen til aktindsigt og begrundelse – dvs. hensynet til at sikre kriminalforsorgens mulighed for at opretholde orden og sikkerhed i fængslerne, beskytte indsatte og personale mod overgreb fra andre indsatte og sikre, at kriminalforsorgen modtager relevante oplysninger fra andre indsatte – overstiger hensynet til den berørte indsattes interesse i aktindsigt m.v.

På den anførte baggrund er det min opfattelse, at den rejste kritik vedrørende de retssikkerhedsmæssige aspekter af de ovenfor omtalte dele af lovforslaget ikke er velbegrundet.